

**БЕРЕЗНІВСЬКА МІСЬКА РАДА
РІВНЕНСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗІРНЕНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ БЕРЕЗНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
РІВНЕНСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Н А К А З

22.10.2024

№ 01-03/171-о

с. Зірне Рівненського району Рівненської області

Про затвердження Положення про
запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з
дітьми в Зірненському ліцеї
Березнівської міської ради
Рівненського району Рівненської області

Відповідно Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., №30, ст.142 із змінами), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі»; від 01.06.2020 №585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 № 775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження», наказу Міністерства соціальної політики України від 13.10.2021 року № 587 «Про затвердження Типової програми для постраждалих осіб» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 03.12.2021 р. за №1568/37190), наказів Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 №1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами», від 28.12.2019 №1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 за №111/34394), наказів Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 №369/180 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 № 333/33304), рішення педагогічної ради (протокол №03 від 22.10.2024)
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Зірненському ліцеї Березнівської міської ради Рівненського району Рівненської області з 22 жовтня 2024 року, що додається.
2. Призначити Людмилу НАУМЧУК, заступника директора з навчально-виховної роботи уповноваженою особою з питань здійснення невідкладних заходів реагування у випадках виявлення фактів насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти, отримання заяв, повідомлень від постраждалої особи, інших осіб, за процедуру подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки насильства, жорстокого поводження з дітьми в Зірненському ліцеї Березнівської міської ради Рівненського району Рівненської області та покласти в обов'язок:
 - 2.1. своєчасно реагувати на повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення та вжити відповідних заходів для його припинення;
 - 2.2. повідомляти невідкладно (у термін, що не перевищує однієї доби) про випадок насильства, жорстокого поводження, Відділення поліції №4 Рівненського районного управління поліції (м.Березне), відділ освіти, молоді та спорту Березнівської міської ради, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною насильства, жорстокого поводження;
 - 2.3. інформувати про випадок насильства, жорстокого поводження з дітьми службу у справах дітей для вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною насильства, жорстокого поводження, з'ясування причин, що призвели до випадку, та вжиття заходів для усунення таких причин;
 - 2.4. повідомляти центр соціальних служб сім'ї та молоді з метою проведення оцінки потреб сторін насильства, жорстокого поводження з дітьми, визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг.
 - 2.5. скликати засідання комісії з розгляду випадку насильства, жорстокого поводження з дітьми не пізніше, ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення про випадок насильства, жорстокого поводження з дітьми;
 - 2.6. вживати відповідних заходів відповідно до рішень комісій з розгляду випадків насильства, жорстокого поводження з дітьми для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство, жорстоке поводження з дітьми, стали його свідками або потерпіли від насильства, жорстокого поводження та забезпечувати їх соціально-психологічний супровід (патронаж);
 - 2.7. здійснювати аналіз безпечності та комфортності перебування дітей у закладі освіти та функціонування освітнього середовища, в разі необхідності вживати відповідні заходи реагування;

2.8. забезпечувати надання медичної допомоги (у разі потреби) та фіксувати необхідну інформацію в журналі реєстрації фактів виявлення (звернення) про вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти.

3. Затвердити склад комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми та оприлюднити її на сайті закладу освіти:

3.1. Юрій ДОВГАЛЮК, директор - голова комісії;

3.2. Людмила НАУМЧУК, заступник директора з навчально-виховної роботи-заступник голови комісії;

3.3. Тетяна СЛАВИНСЬКА, педагог-організатор - секретар комісії;

3.4. Галина ПЛЕСКАЧ, практичний психолог – член комісії;

3.5. Оксана ДАНИЛЬЧУК, вчитель історії - член комісії;

3.6. Юрій ЛАЗАРЕЦЬ, вчитель фізичної культури - член комісії;

3.7. Наталія БЕЦЬКО, директор служби у справах дітей - член комісії (за згодою);

3.8. Ніна БОРОВЕЦЬ, спеціаліст центру соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді - член комісії (за згодою);

3.9. Світлана БОЙЧУРА, працівник ювенальної превенції - член комісії (за згодою).

4. Затвердити процедуру подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки насильства, жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти (форма заяв, примірний зміст, терміни та процедуру розгляду відповідно до законодавства), що додається.

5. Адміністрації закладу освіти:

5.1. посилити контроль за контрольно-пропускним режимом в закладі освіти, виконанням обов'язків черговими вчителями в частині спостереження за місцями загального користування;

5.2. проводити інструктаж для всіх працівників закладу про захист дітей від усіх форм насильства та жорстокого поводження, експлуатації та найгірших форм дитячої праці;

Щорічно

5.3 оформити Журнал реєстрації рішень Комісії про розгляд випадків насильства, жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти; Журнал фактів виявлення (звернення) про вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти;

5.4. вести тематичний розділ «Протидія насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти» на вебсайті закладу та оприлюднити на ньому план заходів з запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти, правила поведінки здобувачів освіти в закладі освіти та телефонів довіри, заяв про випадки насильства, жорстокого поводження з дітьми;

5.5. забезпечити підвищення кваліфікації практичного психолога шляхом проходження онлайн курсу «Про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми»;

5.6. довести до відома здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків та інших учасників освітнього процесу щодо їх обов'язку повідомляти директора закладу про випадки насильства, жорстокого поводження з учасниками/свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

6. Практичному психологу Галині ПЛЕСКАЧ:

- 6.1. передбачити консультаційні години для учасників освітнього процесу;
- 6.2. опрацьовувати матеріали облаштованої в закладі скриньки довіри;
- 6.3. поновлювати телефони довіри на інформаційному стенді практичного психолога та вебсайті закладу освіти;
- 6.4. проводити регулярний моніторинг безпечності на годинах психолога, батьківських зборах шляхом анкетування;
- 6.5. здійснювати соціально-психологічний супровід дитини, яка стала жертвою насилля.

7. Класним керівникам:

- 7.1. здійснювати організаційні заходи щодо систематичного проведення інформаційно-просвітницької та профілактичної роботи серед учасників освітнього процесу, спрямованої на запобігання вчинення дитиною та стосовно дитини насильства та жорстокого поводження у закладі освіти;
- 7.2. виховувати в учасників освітнього процесу нетерпиме ставлення до насильницьких моделей поведінки у міжособистісних стосунках, усвідомлення того, що насильство та жорстоке поводження – це порушення прав людини;
- 7.3. підвищувати рівень поінформованості учасників освітнього процесу щодо запобігання та протидії будь-яким проявам насильства та жорстокого поводження у закладі освіти.

8. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Юрій ДОВГАЛЮК

З наказом ознайомлені:

Людмила НАУМЧУК
Тетяна СЛАВИНСЬКА
Галина ПЛЕСКАЧ
Оксана ДАНИЛЬЧУК
Юрій ЛАЗАРЕЦЬ
Наталія БЕЦЬКО
Ніна БОРОВЕЦЬ
Світлана БОЙЧУРА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директор Зірненського ліцею
22.10.2024 №01-03/171-о

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Зірненському ліцеї Березнівської міської ради Рівненського району Рівненської області

1. Загальні положення

Дане Положення регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти. Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., №30, ст.142 із змінами), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі»; від 01.06.2020 №585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 № 775 «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження», наказу Міністерства соціальної політики України від 13.10.2021 року № 587 «Про затвердження Типової програми для постраждалих осіб» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 03.12.2021 р. за №1568/37190), наказів Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 №1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами», від 28.12.2019 №1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 за №111/34394), наказів Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 №369/180 «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 № 333/33304)

1.1. Основні терміни:

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди

та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види домашнього насильства :

економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці;

психологічне насильство - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

сексуальне насильство - форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи;

фізичне насильство - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Булінг (цькування) - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

Види булінгу (цькування):

фізичне насильство (тілесні ушкодження, які завдають болю, призводять до порушень психічного та фізичного здоров'я, чи навіть смерті; це штовхання і смикання; удари, стусани, побиття; знущання, викручування рук; жбурляння предметів; спроби задушити);

психологічне насильство (тиск на психіку іншої людини, який проявляється у нанесенні словесних образ, погроз, залякуванні, переслідуванні);

економічне (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей);

сексуальне (у випадках булінгу: принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти);

кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв).

Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- невірноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття;
- пошкодження чи зникнення особистих речей;
- вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

До булінгу (цькування) в закладі освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
- інші правопорушення насильницького характеру.

2. Основні завдання щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти:

- здійснення аналізу ситуації у закладі освіти (фізичного та емоційно-психологічного середовища);
- вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо усіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- розроблення правил поведінки для всіх учасників освітнього процесу – учнів, батьків, вчителів та інформування про них;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі освіти;
- проведення інструктажів всім працівникам закладу освіти.

Відповідно до ст.30 Закону України «Про освіту» заклад освіти забезпечує на своєму сайті відкритий доступ до публічної інформації та документів, зокрема:

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв та звернень про випадки домашнього насильства та булінгу (цькування) в закладі освіти;

- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);
- контактну інформацію про уповноважену особу з питань запобігання та протидії булінгу та домашньому насильству із числа працівників закладу, про служби, до яких можна звернутися постраждалим (інформаційний стенд та сайт закладу освіти);
- інформацію про проведення виховної роботи та інформаційно-просвітницьких заходів;
- цілодобові телефони довіри з питань допомоги жертвам насилля у закладі освіти та сім'ї (Національної гарячої лінії з питань запобігання насильству, Національної дитячої «гарячої лінії», працівника ювенальної превенції, територіального органу поліції).

2.1. Керівник або уповноважена особа:

Керівник (уповноважена особа – призначається наказом керівника) в закладі освіти в якому перебувають діти, зобов'язаний:

- організувати початкове та періодичне інформування, інструктаж для всіх працівників закладу про захист дітей від усіх форм насильства та жорстокого поводження, експлуатації та найгірших форм дитячої праці. Даний інструктаж фіксується у відповідних журналах та є систематичним;
- сформувати безпечне освітнє середовище, вільне від насильства та жорстокого поводження з дитиною в закладі освіти;
- проводити інформаційно-просвітницькі заходи з учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильства та жорсткого поводження з дитиною;
- розглядати усні та письмові заяви здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною в закладі освіти;
- за потреби викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно повідомляти про це батьків;
- створювати комісію по розгляду звернень та скарг щодо випадків булінгу (цькування), домашнього насильства або жорстокого поводження з дитиною до складу якої включає працівника ювенальної превенції. Комісія працює відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;
- скликати засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі- комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення;
- видавати рішення про проведення розслідування;

- скликати засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) насильства або жорстокого поводження з дитиною для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та відповідних заходів реагування;
- вживати заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які стали жертвами насильства або жорстокого поводження з дитиною, вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу/насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- здійснювати контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству або жорстокого поводження з дитиною в закладі освіти;
- сприяти проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідно програми для таких осіб;
- повідомляти службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;
- повідомляти центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної та надання соціальних послуг;
- повідомляти письмово уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування)/насильства або жорстокого поводження з дитиною у закладі освіти (відповідальність за неповідомлення про факт булінгу (цькування)/насильства або жорстокого поводження з дитиною лежить лише на керівникові закладу).

2.2. Педагогічні та інші працівники закладу освіти зобов'язані:

- забезпечувати здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти;
- своєчасно виявляти ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- вживати невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- за потреби надавати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до органів Національної поліції України;
- повідомляти керівництво закладу освіти або уповноважену особу про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб;
- повідомляти батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитина, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження;

- сприяти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування), насильства та жорстокого поводження з дитиною;
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), насильства та жорстокого поводження з дитиною у закладі освіти.

2.3. Психологічна служба (психолог/соціальний педагог):

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство або жорстоке поводження, стали його свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;
- забезпечує реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

3. Права та обов'язки учасників освітнього процесу.

3.1. Здобувачі освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладу освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та жорстокого поводження, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;
- учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення та стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, стала його свідком або вчинила насильство або жорстоке поводження.

3.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти насильства або жорстоке поводження стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

3.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу:

Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та жорстоке поводження стосовно здобувачів освіти, експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь – якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

3.4.Зобов'язані:

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- утверджувати настановленням і особистим прикладом повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України;
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства жорстоке поводження, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладу освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти директора про факти всіх форм насильства стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб.

3.5. Батьки здобувачів освіти:

мають право:

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі – щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які

постраждали від насильства або жорстокого поводження, стали його свідками або вчинили насильство або жорстоке поводження;

- про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;
- повідомляти про випадок булінгу (цькування) стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- подавати заяву про випадки насильства або жорстокого поводження стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків насильства або жорстокого поводження стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

Зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- утверджувати настановленням і особистим прикладом повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- сприяти у проведенні розслідування щодо випадків насильства або жорстокого поводження;
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків насильства або жорстокого поводження та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до насильства або жорстокого поводження.

4. Склад комісії, права та обов'язки її членів:

4.1. Склад комісії затверджується наказом керівника закладу освіти. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

4.2. Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

До складу комісії входять педагогічні (науково-педагогічні) працівники, у тому числі практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) закладу освіти, представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

4.3. Головою комісії є керівник закладу освіти або уповноважена особа.

Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії. У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

У разі відсутності голови комісії та заступника голови комісії обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією за поданням її секретаря.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається за поданням голови комісії або заступника голови комісії.

4.4. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

4.5. Член комісії має право: ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці; подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються; брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування; висловлювати окрему думку усно або письмово; вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

4.6. Член комісії зобов'язаний: особисто брати участь у роботі комісії; не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб; виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії; брати участь у голосуванні.

5. Порядок роботи комісії

5.1. Метою діяльності комісії є:

- припинення випадку булінгу (цькування) в закладі освіти;
- відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);
- з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

5.2. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

5.3. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога та соціального педагога (за наявності) закладу освіти; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
- інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;
- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);

моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

надання рекомендацій для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

5.4. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

5.5. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

5.6. Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

5.7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

5.8. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом керівника закладу освіти.

5.9. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

5.10. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

5.11. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в закладі освіти та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.

6. Відповідальність осіб причетних до насильства або жорстокого поводження.

6.1. Відповідальність за жорстоке поводження встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

Жорстоке поводження, тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

6.2. Неповідомлення директором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

7. Взаємодія з установами, які здійснюють заходи у сфері запобігання та захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти.

7.1. Налагодження співпраці із службою у справах дітей, центром соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій.

7.2. Розроблення спільних планів роботи з проведення превентивних інформаційно-просвітницьких заходів з усіма учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню.

7.3. Участь представників інших установ у професійному інформуванні усіх учасників освітнього процесу щодо запобіганню насильству та жорстокому поводженню.

7.4. Залучення представників служб у справах дітей, центрів соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій до розгляду звернень, заяв всіх видів насильства та Жорстокого поводження.

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення про порядок захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти, схвалюється педагогічною радою та затверджується наказом керівника закладу, і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

8.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора Зірненського ліцею
22.10.2024 №01-03/171-о

Директору Зірненського ліцею
ДОВГАЛЮКУ Юрію Яковичу

(прізвище, ім'я, по батьковізаявника)

(адреса фактичного місцяпроживання)

Контактний телефон _____
Адреса електронної поштової
скриньки _____

Заява

Доводжу до Вашого відома, що _____

ОПИС СИТУАЦІЇ ТА КОНКРЕТНИХ ФАКТІВ

Прошу терміново провести розслідування ситуації, що склалася.

(дата)

Директор

(підпис)

Юрій ДОВГАЛЮК

5. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) в закладі освіти

5.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

5.2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним колективом закладу освіти і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів закладу освіти.

5.3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти є:

- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в закладі освіти;
 - підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про боулінг (цькування);
- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

5.4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти (далі- План).

Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в закладі освіти.

Заплановані заходи повинні:

- спрямовуватись на задоволення потреб закладу освіти у створенні безпечного освітнього середовища;
- мати вимірювані показники ефективності;
- залучати всіх учасників освітнього процесу.

План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року керівник закладу освіти забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін.

Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

5.5. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, належать заходи щодо:

- організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо);
- організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;
- контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:
 - розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
 - розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;
 - здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
 - відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;
 - здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
 - здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
 - здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;
- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

- створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).